

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

КВАЛІФІКАЦІЯ ОКРЕМИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВопорушень ПРОТИ ВОЄННОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Навчальний посібник

 ПРАВОВА
ЄДНІСТЬ
РЕДАКЦІЯ
ЮРИДИЧНИХ
ВИДАНЬ

КИЇВ • АЛЕРТА • 2023

УДК 343.3:351.865](477)(075.8)
К32

*Рекомендовано до друку та використання в освітньому процесі
Вченою радою Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
(протокол № 8 від 30.03.2023)*

Рецензенти:

О.О. Титаренко – д.ю.н., доцент, професор кафедри правоохоронної діяльності Університету митної справи та фінансів;

Д.М. Мірковець – д.ю.н., доцент, заступник керівника Головного слідчого управління Державного бюро розслідувань;

Ю.Б. Курилюк – д.ю.н., професор, начальник управління адміністративної юрисдикції Адміністрації Державної прикордонної служби України, полковник;

О.Г. Матвієнко – заступник начальника відділу розслідування злочинів, скоєних проти життя та здоров'я особи СУ ГУНП в Дніпропетровській області, підполковник поліції.

К32 Кваліфікація окремих кримінальних правопорушень проти
військової безпеки України : навчальний посібник / А.Є. Фоменко,
О.С. Юнін, В.С. Березняк, В.В. Шаблистий та ін. Київ : Алерта,
2023. 532 с.

ISBN 978-617-566-791-0

У навчальному посібнику розглянута кваліфікація окремих кримінальних правопорушень проти військової безпеки. Висвітлено поняття та ознаки військової безпеки у системі національної безпеки України, розглянуто співвідношення понять «військовий стан», «агресивна війна», «військовий конфлікт», «збройна агресія», «війна», «період збройного конфлікту» за національним та міжнародним законодавством.

Навчальний посібник розрахований на науковців, викладачів, аспірантів (ад'юнктів), студентів (курсантів) ЗВО, в яких готують правників, працівників правоохоронних органів, прокуратури та суду.

УДК 343.3:351.865](477)(075.8)

ISBN 978-617-566-791-0

© Авторський колектив, 2023
© Видавництво «Алерта», 2023

Авторський колектив

В. С. Березняк – д.ю.н., с.н.с., завідувач кафедри кримінального права та кримінології Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

О. А. Гритенко – д.ю.н., доцент, професор кафедри кримінально-правових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

Р. А. Каторкін – доктор філософії, старший науковий співробітник наукової лабораторії соціологічного моніторингу Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

В. Д. Людвік – к.ю.н., доцент, доцент кафедри кримінального права та кримінології Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

А. В. Мельниченко – к.ю.н., заступник начальника управління – начальник відділу розслідування злочинів, скоєних проти життя та здоров'я особи слідчого управління ГУНП в Дніпропетровській області;

В. Ф. Примаченко – к.ю.н., доцент, завідувач кафедри кримінального права та кримінології Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

В. М. Руфанова – к.ю.н., доцент, слідчий-криміналіст відділу розслідування злочинів, скоєних проти життя та здоров'я особи слідчого управління ГУНП в Дніпропетровській області;

Ю. О. Ткач – ад'юнкт кафедри кримінального права та кримінології Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

В. Г. Хашев – к.ю.н., доцент, доцент кафедри кримінального права та кримінології Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

А. Є. Фоменко – д.ю.н., доцент, заслужений юрист України, професор кафедри публічного права Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»;

В. В. Шаблистий – д.ю.н., професор, завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

С. І. Шевченко – к.ю.н., доцент, директор навчально-наукового інституту заочного навчання та підвищення кваліфікації Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

О. С. Юнін – д.ю.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, перший проректор Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.

ЗМІСТ

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ.....	3
--------------------------	---

ПЕРЕДМОВА.....	8
----------------	---

РОЗДІЛ 1. ВОЄННА БЕЗПЕКА У СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ	10
---	-----------

1.1. Поняття національної безпеки та її співвідношення з воєнною безпекою	10
--	----

1.2. Поняття та ознаки воєнної безпеки України	22
--	----

1.3. Кримінально-правове забезпечення воєнної безпеки України.....	28
---	----

<i>Контрольні питання</i>	<i>34</i>
---------------------------------	-----------

<i>Література.....</i>	<i>34</i>
------------------------	-----------

РОЗДІЛ 2. СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ВОЄННИЙ СТАН», «АГРЕСИВНА ВІЙНА», «ВОЄННИЙ КОНФЛІКТ», «ЗБРОЙНА АГРЕСІЯ», «ВІЙНА», «ПЕРІОД ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ» ЗА НАЦІОНАЛЬНИМ ТА МІЖНАРОДНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ	38
--	-----------

<i>Контрольні питання</i>	<i>52</i>
---------------------------------	-----------

<i>Література.....</i>	<i>52</i>
------------------------	-----------

РОЗДІЛ 3. КВАЛІФІКАЦІЯ ОКРЕМИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ВОЄННОЇ БЕЗПЕКИ В СФЕРІ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	54
---	-----------

3.1. Кваліфікація кримінального правопорушення, передбаченого ст. 110 КК «Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України»	55
--	----

3.2. Кваліфікація кримінального правопорушення передбаченого ст. 111 КК «Державна зрада»	78
---	----

3.3. Кваліфікація кримінального правопорушення передбаченого ст. 111-1 КК «Колабораційна діяльність» ...	118
---	-----

3.4. Кваліфікація кримінального правопорушення передбаченого ст. 111-2 КК «Пособництво державі-агресору»	142
3.5. Кваліфікація кримінального правопорушення передбаченого ст. 114-2 КК «Несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану».....	148
<i>Контрольні питання</i>	159
<i>Література</i>	160

РОЗДІЛ 4. КВАЛІФІКАЦІЯ ОКРЕМИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ВОЄННОЇ БЕЗПЕКИ В СФЕРІ ДОВКІЛЛЯ	166
4.1. Кваліфікація кримінального правопорушення передбаченого ст. 239 КК «Забруднення або псування земель».....	166
4.2. Кваліфікація кримінального правопорушення передбаченого ст. 240 КК «Порушення правил охорони або використання надр, незаконне видобування корисних копалин»	190
4.3. Кваліфікація кримінального правопорушення передбаченого ст. 242 КК «Порушення правил охорони вод»	214
4.4. Кваліфікація кримінального правопорушення передбаченого ст. 245 КК «Знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу»	230
<i>Контрольні питання</i>	244
<i>Література</i>	244

РОЗДІЛ 5. КВАЛІФІКАЦІЯ ОКРЕМИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ВОЄННОЇ БЕЗПЕКИ В СФЕРІ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ	250
5.1. Кваліфікація кримінального правопорушення передбаченого ст. 258 КК «Терористичний акт»	250

5.2. Кваліфікація кримінального правопорушення передбаченого ст. 258-3 КК «Створення терористичної групи чи терористичної організації»	258
5.3 Кваліфікація кримінального правопорушення передбаченого ст. 260 КК «Створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань»	264
<i>Контрольні питання</i>	270
<i>Література</i>	271

РОЗДІЛ 6. КВАЛІФІКАЦІЯ ОКРЕМИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ВОЄННОЇ БЕЗПЕКИ В СФЕРІ ОХОРОНИ МИРУ, БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ	274
6.1. Кваліфікація виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України, глорифікація її учасників (ст. 436 ² КК України)	274
6.2. Кваліфікація порушення законів та звичаїв війни (ст. 438 КК України)	288
6.3. Кваліфікація геноциду (ст. 442 КК України)	296
6.4. Кваліфікація найманства (ст. 447 КК України)	298
<i>Контрольні питання</i>	308
<i>Література</i>	308
ДОДАТКИ	312

Навчальне видання

КВАЛІФІКАЦІЯ ОКРЕМИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ВОЄННОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Навчальний посібник

Відповідальний за випуск
Комп'ютерна верстка
Обкладинка

О. В. Діордійчук
Д. М. Алексєєв
В. С. Жиборовський

Підписано до друку 28.09.2023 р.
Формат 60 x 84 ¹/₁₆. Папір офсетний.
Гарнітура «Times New Roman». Друк офсетний.
Умовн.-друк. арк. 30,92.

Видавництво «Алерта»

04210, м. Київ, а/с 112.

Тел.: (044) 223-15-25, (099) 607-97-62.

E-mail: alerta.pravovaednist@gmail.com, веб-сайт: www.alerta.kiev.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 788 від 29.01.2002 р.